

Klasse

OUDEERS

44 % van de leerkrachten merkt de jongste vijf jaren meer (34 %) tot veel meer (10 %) agressie op bij kinderen. Dat vertellen ze in een exclusieve enquête van Klasse. Vooral leerkrachten in de kleuterschool (45 %) en in de lagere school (51 %) zien steeds meer agressieve kinderen. Ze hebben er hun handen mee vol.

Elk kind heeft een gezonde vorm van agressie nodig om zijn wereld te ontdekken, om bij te leren. Maar het lijkt alsof steeds meer kinderen **spuwen, schoppen, slaan, gooien**, een brutale **bek opzetten** of gaan **pesten**. Zo proberen ze aandacht te krijgen, aanzien te verwerven, **haantje-de-voorste** te zijn. Ze proberen met geweld hun doel te bereiken. «Het groeit er wel uit», denken veel ouders bij agressief gedrag van hun jonge kind. Soms moeten ze alarm slaan als hun kind wat ouder wordt. Misschien is het dan te laat.

Kinderen gaan naar school. Hun ouders verwachten er veel van. Maar misschien lukt het niet zo best en is geweld het enige antwoord op teleurstelling of mislukking. Of zijn er dagen waar kinderen de druk van het schoolwerk niet aan kunnen. Ze verliezen hun hoofd. Slaande deuren.

Er zit **agressie** in de samenleving. Soms brengen kinderen die van thuis en de straat mee naar school. Soms werken ze de frustraties van de school uit in het gezin.

Hoe ouders dan reageren? Spring naar pagina vier.

WIE IS NU GRAAG «GEMIDDELD»? p. 2-3

«WIJ TELLEN NIET MEE» p. 6-7

BLAZEN EN KWAKEN p. 4-5

José (40): «Ons Lies heeft het erg moeilijk op school. Vaak heeft ze een uitleg twee keer nodig. Die geef ik dan, 's avonds na het werk. We zijn dan meestal nog twee uur bezig. Haar klasleraar zegt dat Lies niet echt meekan met de rest. Dat we er dringend iets moeten aan gaan doen. Of we nog niet gedacht hebben aan een andere school?»

DE GEMIDDELTE LEERLING

Guido (44): «Onze Jasper gaat niet graag meer naar school. Hij verveelt zich in de klas. Hij wil sneller nieuwe dingen leren, zegt hij. Intussen plaagt hij de andere kinderen. Nu zijn eigen resultaten ook erg achteruit gaan, maakt zijn leerkracht er een probleem van. Jasper moet zich leren aanpassen aan de rest van de groep, zegt hij, iedereen gelijk voor de wet.»

**Jasper en Lies hebben pech.
Hun leerkracht geeft les voor de gemiddelde leerling.**

In de smaak

Hoofd boven water

Eén op vijf kinderen in het basisonderwijs kan zonder speciale aandacht en hulp niet echt mee op school. Dat zeggen hun leerkrachten. Om een of andere oorzaak (ze lijden aan dyslexie, stotteren, zijn hyperkinetisch,...) hebben ze het moeilijk om te (leren) lezen, schrijven of rekenen. Ze zijn *leerbedreigd*. Maar er zijn nog andere redenen waarom kinderen op school dreigen kopje onder te gaan. Vooral ook in het secundair onderwijs. Ze hebben faalangst, een gebrek aan werklust of motivatie, vervelen zich, missen zelfvertrouwen, hebben een zwakke gezondheid, kunnen zich moeilijk concentreren, zijn schoolmoe of hebben het moeilijk met de aanpak op school... Zonder extra hulp of aandacht geraken ze achterop en dreigen ze te **mislukken**. Een goede school heeft aandacht voor elk kind en houdt rekening met meer dan alleen maar cijfers. En daar doet de school heel wat inspanningen voor. Ook de ouders meer bij de zaak betrekken, bijvoorbeeld.

- ▶ **Ouders zijn de eerste leerkracht van hun kinderen. Samen met de school zorgen ze ervoor dat hun kind niet onderuit gaat. Hoe ze dat doen? Ouders kunnen de school informatie geven over hun kind, tijdig een probleem signaleren. Maar ze hebben ook een ondersteunende rol voor de school. Zo kunnen ze veel **aandacht** besteden aan een ideaal opvoedingsklimaat thuis. Ze kunnen interesse tonen voor wat hun kind op school doet, zijn ontwikkeling volgen. Helpen met lessen en taken kán. Maar dat doen ze dan best in overleg met de leerkracht.**

Elk kind heeft het recht om al zijn talenten te ontwikkelen en voldoening te smaken. Scholen die zich op de gemiddelde leerling toeleggen, gaan slecht om met de kwaliteiten die elk kind heeft. Hoe vat de school van uw kind **verschillen** tussen leerlingen op? En hoe speelt ze daarop in? Wat speelt er zich in de klas af?

Hoe zorgt de school voor kinderen met problemen (contacten tussen leerkrachten, contacten met het PMS, samenwerking met een school voor buitengewoon onderwijs, opsplitsing in kleine of grote klassen, met of zonder taakleerkracht...)? Het antwoord op deze vragen staat in het *schoolwerkplan*. Iedere school maakt zo'n plan op.

- ▶ **Scholen die het onderste uit de kan halen voor alle kinderen. Dat is wat ouders wensen. Daar hebben ze ook hun zegje in. Via de participatieraad of schoolraad kunnen ze met leerkrachten en directie overleggen. Komt elk kind aan zijn trekken? Is er genoeg aandacht voor leerlingen met problemen? Wat doet de school eraan? Worden de ouders tijdig en voldoende geïnformeerd over de evolutie van hun kind? Ouders kunnen hiervoor terecht bij de ouderwerking van de school en de afgevaardigden van de **schoolraad** of **participatieraad**. Voor meer ondersteuning kunnen ze terecht bij de koepelorganisaties van de ouderverenigingen. De adressen staan op pagina vijf.**

Oog voor iedereen

Jasper en Lies krijgen precies even veel tijd om dezelfde taken uit te voeren als hun klasgenoten. Toch is Jasper al klaar als de anderen net begonnen zijn. Lies heeft minstens twee keer zoveel tijd nodig. Jasper gaat zich vervelen. Lies verliest haar zelfvertrouwen en krijgt faalangst. Leerkrachten krijgen verschillende kinderen in de klas. Een goede leerkracht probeert het beste te halen uit élk kind. Daarom moet hij sommige kinderen ook anders benaderen. Lesgeven op hun **maat**. Dat noemt men *differentiëren*. Lies krijgt wat meer tijd en extra aandacht van de leerkracht. Jasper krijgt een moeilijkere oefening en moet ze alleen oplossen. Er zijn voor leerkrachten verschillende werkvormen waardoor ze op elk kind apart kunnen inspelen. Zo is er bijvoorbeeld *hoekenwerk*. Kinderen voeren zelfstandig opdrachten uit in een hoek naar keuze: leeshoek, luisterhoek, spellinghoek, meet- en weeghoek, verkeershoek... Dat gebeurt elke dag een halfuurtje. Zo kan de leerkracht kinderen met problemen individueel begeleiden.

BESTAAT NIET

Fijne news

Voelen kinderen zich thuis op school, kunnen ze zichzelf zijn, zijn ze ontspannen, stralen ze zelfvertrouwen uit en beleven ze plezier aan het leren? Als dat zo is, komen kinderen volop aan hun trekken op school. Het is een **signaal** dat ze leren, erop vooruitgaan. Kinderen moeten door de leerkrachten nauwgezet in het oog worden gehouden. Als een kind zich niet goed voelt op school scheelt er wat. In vele scholen volgen de leerkrachten hun leerlingen via een *kind- of leerlingvolgsysteem*. Ze volgen de resultaten en hoe het kind zich voelt. Zo kunnen leerkrachten vlug problemen signaleren en hulp zoeken voor het kind. Die hulp kan komen in de school zelf (een taakleerkracht die kinderen met problemen bijwerkt, leerkrachten die vertellen hoe je het beste je lessen studeert, samen inkijken van gemaakte toetsen...). Soms is hulp van buitenaf nodig (PMS, centrum voor leerstoornissen...). Belangrijk is dat ouders, leerkrachten, directie, PMS en eventuele andere diensten nauw samenwerken. Alleen zo kan er effectief hulp worden geboden.

- *Kinderen met problemen maken ouders soms **radeloos**. Wat moeten ouders doen? Wanneer doen ze nog goed? Enkele tips:*
- *Blijf ouder. Ondersteun uw kind, zeg hem dat je in hem gelooft, benadruk zijn sterke kanten, vang hem op bij tegenslagen en praat vooral ook eens over iets anders dan alleen maar de school.*
  - *Zorg voor regelmatige en rustige momenten voor leren en huiswerk.*
  - *Werk samen met de leerkracht, de school en andere hulpverleners. U helpt kinderen niet vooruit als iedereen op een andere wijze iets uitlegt.*
  - *Helpen thuis mag geen bron van spanning worden. Hou het leuk. Overdrijf niet met oefeningen en pas ze aan aan het niveau van het kind.*
  - *Blijf kijken naar heel het gezin, niet alleen naar het kind met problemen. Anders geraken ze vlug in een prinsenpositie of worden ze de zondebok.*
  - *Geloof niet in wonderen. Het verhelpen van problemen kan heel moeizaam gaan.*

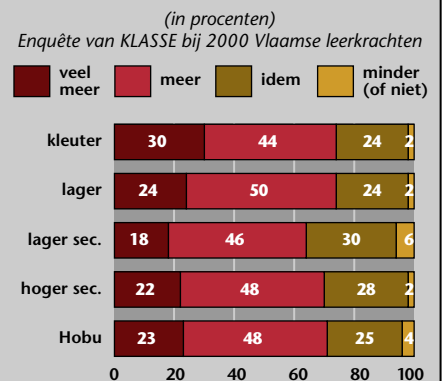
100 gratis boeken

Wat zijn leermoeilijkheden? Hoe springt u er als ouder mee om? Wat is faalangst en hoe zorgt u ervoor dat uw kind gemotiveerd blijft? Hoe kunt u met de school samenwerken? Op nog meer vragen vindt u een antwoord in «*Leerproblemen bij je kind. Zoek een oplossing tot je er één vindt*». Wij hebben 100 gratis exemplaren voor u. Stuur een briefkaart naar Klasse voor Ouders (OPLOSSING) - Koningsstraat 138 lokaal 508 - 1000 Brussel. U kunt het boek ook bestellen bij Sprankel, de Vlaamse Vereniging voor ouders van normaalbegaafde kinderen met leermoeilijkheden - Bevrijdingslaan 88 - 3665 As - tel 089-65 76 18 - fax 089-65 01 53. Het boek kost 200 fr. (+ portokosten).

Gemiddelden op school

150.000 leerkrachten kunnen deze maand in hun Klasse voor Leerkrachten over **zorgverbreding** lezen. Want dat is waar dit artikel over gaat: ervoor zorgen dat elk kind optimaal aan zijn trekken komt, dat er geen *gemiddelde kinderen* zijn. Een belangrijk aandachtspunt in hedendaags onderwijs.

Hebben leerkrachten de jongste vijf jaar meer aandacht voor leerlingenbegeleiding?

Zo'n 70 procent van de Vlaamse leerkrachten besteedt de jongste jaren (veel) meer tijd aan leerlingenbegeleiding. De stijging is het sterkst in kleuter- en lager onderwijs, het minst uitgesproken in het (lager) secundair onderwijs.

«Onze Jeroen is een driftkikker»

Luc (40): *«Onze Jeroen is een echte driftkikker. Hij heeft altijd ruzie met zijn zus. Hij moet haar kunnen slaan, duwen of bij de haren trekken. In de buurt zien ze Jeroen liever gaan dan komen. Hij is een kwajongen, denk ik dan, het zal er stilaan wel uitgroeien. Maar gisteren kwam hij terug van school met een flink pak strafwerk. Hij had iemand in zijn gezicht gespuwd.»*

Kikkerpoel

Liesbeth is rustig aan het spelen met de trein van haar broer Jeroen. Jeroen tekent dinosaurussen. Tot hij plotseling merkt dat zus speelt met **zijn** trein. Zijn trein. De dinosaurussen zijn plotseling niet meer interessant. Hij trekt de trein uit Liesbeths handen. «Mijn trein!» Liesbeth begint te huilen. Waar heeft ze dat nu aan verdiend?

Agressie is geen **karaktertrek**. Kinderen worden er niet mee geboren. Toch tonen peuters vlug agressie tegenover anderen. Ze trekken speelgoed uit iemands handen, bijten elkaar of maken mekaars spullen stuk. Als ze op de basisschool zitten komt daar verbaal geweld bij: schelden om te kwetsen. Pesten ook. Ze worden ook sterker en leren vlug technieken aan om pijn te doen. Rond de leeftijd van tien jaar ontstaat groepsgeweld. Kinderen vormen dan een bende die het gemunt heeft op een persoon (een ander kind, de leerkracht) of een andere bende. Vanaf de puberteit komt daar ook geweld tegen volwassenen bij (pesten, vandalisme...).

Ouders die denken dat agressief gedrag er wel zal uitgroeien, bedriegen zichzelf vaak. Als opvoeders (ouders, leerkrachten...) niet snel en vlug reageren, wordt agressie een probleem.

Dikkop

«Een baby huult als hij zijn zin niet krijgt. In principe is agressief gedrag net hetzelfde», zegt psycholoog *Hans Vermeiren*. «Het kind krijgt zijn zin niet en is daardoor gefrustreerd. Dat is normaal. Helemaal geen probleem. Een kind probeert zich de wereld eigen te maken, zijn terrein af te baken. Maar hij moet grenzen leren kennen. En daar zijn ouders voor. Als een kind voordelen haalt uit *babygedrag*, dan zal hij dat doen. Als de omgeving niet correct en kordaat reageert, als hij kop noch staart kan maken van het gedrag van zijn ouders, dan leert hij nooit wat mag en niet mag. Voorkomen is beter dan genezen.

Van **probleemgedrag** is er pas sprake als het kind steeds weer agressie gebruikt om iets gedaan te krijgen. Thuis reageert hij altijd boos en nijdig. De school waarschuwt, er komen klachten van andere kinderen. De vechtersbaas of het pestkopje zit dan vaak al gevangen in zijn imago. Hij wil misschien ontsnappen, probeert ander gedrag uit, maar iedereen reageert daar vreemd op. Ouders zoeken pas hulp als ze het niet meer zien zitten. Bij de huisarts als de problemen zich thuis uiten, bij de school of het PMS indien de agressie zich vooral op school voordoet. Maar die machteloosheid komt meestal na een lange geschiedenis van stukgelopen communicatie. Er is dan ook geen kant en klare oplossing. Samenwerking tussen school en ouders is dan het belangrijkste. Als de ouders ook tijd willen investeren, is de strijd gewonnen. Zij hebben immers de grootste invloed.»

Kikkerdril

Maria (55), lerares:

«Soms is een kind thuis erg stil, maar op school erg agressief. Of omgekeerd. Sommige kinderen weten niet meer waar ze aan toe zijn. Ze kunnen de druk van thuis niet meer aan. De steeds grotere eisen die hun ouders aan hen stellen. En die frustraties reageren ze af op school. Ze **vechten** en duwen en roepen op de speelplaats, bootsen voorbeelden uit tv-programma's na, zonder de grens tussen realiteit en spel nog te zien. Daar komen dikwijls tranen bij te pas. Wij moeten dan leiding geven. Eisen stellen, structuur bieden, en vooral afspraken maken. Duidelijk zeggen wat mag en niet mag. En ons aan die afspraken houden.»

Kwaken

De spelregels van het leven leert een kind vooral thuis. «Nee», zeggen ouders en dan weet hun kind «Zo ver kan ik gaan». Natuurlijk komen daar agressieve gevoelens bij kijken. Als **ouders** de tijd investeren die nodig is om hun kind met frustraties (teleurstelling dat iets niet kan of mag) te leren omgaan, is de eerste strijd al gewonnen. Daarom is het belangrijk dat ouders praten met hun kind.

Vooral bij angstige, hypergevoelige of verlegen kinderen hopen er zich spanningen op die ze soms op geen enkele andere manier kunnen uiten. Als kinderen agressief gedrag vertonen, kunnen ouders op zoek gaan naar de reden ervan en kunnen ze de **oorzaak** aanpakken. Misschien zoeken kinderen aandacht of worden ze op school geplaagd. Misschien testen ze u uit, zoeken ze hoe ver ze kunnen gaan. Misschien verwachten ouders zo veel dat

hun kind bang is om te mislukken.

Bij agressief gedrag kunnen ouders ook **eisen** stellen («Dit kan niet»). Als een kind ontdekt dat hij wordt beloond voor agressief gedrag, zal hij daar zeker gebruik van maken. Zelfs straf kan dan een beloning worden. Jeroen krijgt de aandacht waar hij om vraagt. Dat vader boos is neemt hij er bij. Als ouders al willen **straffen**, moeten ze ervoor zorgen dat niet de persoon van het kind wordt aangevalen («Nietsnut!»), maar het gedrag. Agressie met agressie vergelden, werkt niet («Ga naar je kamer zonder eten! Dat ik je niet meer zie!»). Dan weet het kind niet meer van welk hout pijlen maken. Af en toe belonen of straffen, of niet **consequent** zijn bij het belonen of straffen (de ene keer een zware straf, de andere keer helemaal geen straf) stimuleert agressief gedrag.

Plons

Joris is Power Ranger. Hij zwiert zijn benen in de lucht en doodt het vreselijke monster. Helaas heet het monster Kaat en die klap deed erg pijn. Huilconcerto als gevolg.

Tom en Jerry, de Power Rangers. Kinderen zijn er verzot op.

In kinderprogramma's komt meer geweld voor dan in programma's voor volwassenen. Het probleem bij die programma's is dat de kinderen zien hoe men problemen en conflicten kan oplossen door geweld. De **gevolgen** van dat geweld worden meestal **niet in beeld** gebracht. Het zien van geweld leidt niet automatisch tot agressief gedrag. Maar uw kind kan het wel nabootsen en dan is het een kwestie van goed reageren. Ook hier hebben ouders een belangrijke taak: zij kunnen bijvoorbeeld meekijken, kritiek geven op bepaalde geweldsscènes, wijzen op de gevolgen ervan, erover praten. Zo leren de kinderen omgaan met het medium en het vertekend beeld van de werkelijkheid relativeren.

Driftkikker

Kim maakt zijn huiswerk. Het lukt hem niet zo goed. Als vader wil helpen gooit hij zijn schriften op de grond. Kim loopt stampend de kamer uit en kletst de deur achter zich dicht. Vader loopt hem kwaad achterna.

Het is niet altijd gemakkelijk voor ouders om te weten welk agressief gedrag normaal is en wat niet. Kinderen hebben een gezonde vorm van opstandigheid nodig om hun wereld te verkennen. Volgens psychologen komen driftbuien en plotse **woedeuitbarstingen** vaak voor bij jonge kinderen. Ze bereiken hun hoogtepunt rond de leeftijd van twee, drie jaar. Ze willen niet opruimen, niet gaan slapen, hun speelgoed niet aan iemand anders geven... Na de kleutertijd nemen die woede buien af.

Bij jongens bereikt **agressief gedrag** (vechten, roepen, schelden, pesten) een hoogtepunt rond tien jaar en neemt dan snel af. Bij de meeste jongens van dertien is er geen probleem meer. Meisjes lijken braver. Gewoon omdat ze hun agressiviteit op een andere manier uiten. Jongens vechten, roepen, schelden en vernietigen. Meisjes zijn agressiever met taal: ze roddelen, pesten, maken venijnige opmerkingen. Ook bij meisjes neemt agressief gedrag af rond de leeftijd van twaalf, dertien.

De puberteit wordt gekenmerkt door **opstandigheid**. De communicatie open houden, warmte geven, openstaan voor de ideeën en gevoelens van uw kind, zijn dan belangrijk. Anders kan opstandigheid vlug omslaan in probleemgedrag: stelen, spijbelen, weglopen, druggebruik...

- Zin om uw eigen pedagogische stijl eens te testen? Te kijken hoe u met de agressiviteit van uw kind omgaat? Lees dan het **boek** «Als kinderen agressief zijn. Hoe kunnen we ze helpen en begrijpen» van *Arnd Stein*. Verschenen bij Lannoo, Tielt, 1996. U kunt het boek in de boekenwinkel kopen voor 495 fr.

- In uw **bibliotheek** kunt u ook heel wat boeken vinden over agressie. Zoek ze bij non-fictie onder de nummers 416.3 en 416.5 (trefwoord agressie).

- U wilt met andere **ouders** van de school rond agressie werken? Neem contact op met het oudercomité van uw school. Ook de ondersteuningscentra van de ouderverenigingen kunnen u helpen.

Koepel van Ouderverenigingen van het Officieel Gesubsidieerd Onderwijs (KOOGO) - Ravensteingalerij 27 bus 8 - 1000 Brussel - tel 02-512 88 74 - fax 02-502 12 64.

Raad voor Ouders van het Gemeenschapsonderwijs (ROGO) - Schoonmeersstraat 26 - 9000 Gent - tel 09-242 01 68 - fax 09-242 01 69.

Vlaamse Confederatie van Ouders en Ouderverenigingen (VCOV) - Guimardstraat 1 - 1040 Brussel - tel 02-511 65 05 - fax 02-514 33 21.

«*Ik ga niet uit werken*, en dankzij het feit dat ik elke dag zelf aan de **schoolpoort** sta, kan ik de juf eigenlijk net zo vaak spreken als dat nodig is. Zij voedt tenslotte mee de kinderen op, en dan ben ik toch graag nauw betrokken bij wat er zoal leeft op school. Bovendien wil ik ook dat Nathan zich goed voelt in zijn klas: hij brengt er zes lange uren per dag door.»
(Nadine Nobels uit Evergem)

«*Ik ben erg begaan* met de jeugd omdat ik vind dat er tegenwoordig te veel van hen verwacht wordt: presteren op school, na school geen ontspanning meer zoals het hoort, meestal alleen thuiskomen en in sommige gevallen alleen aan tafel zitten om te eten.

De babysit wordt vervangen door de televisie. Kortom, er moet dringend wat gaan veranderen of onze kinderen groeien op als eenzame, gesloten volwassenen, die hun **kindertijd** gemist hebben.»

(Betty Marchand uit Averbode)

«*Ik vind het plezant* als 's middags de drie jongsten thuiskomen en ik hen **aan tafel** hoor vertellen over alles wat voor hen belangrijk is: de zere duim, de moeilijke sommen, lachen in de klas om een grap. En als er echt grote problemen zijn waar we niet aan uit kunnen, dan is er de school of de leiding van de jeugdbeweging of de familie. Maar de eersten om te zoeken, om een weg te banen, om te helpen, om op te voeden, om te begeleiden dat zijn Noël en ik. En we maken er werk van. En we zijn er fier op. Niet dat het altijd lukt hoor, maar we proberen.»

(Fam. Lintermans-Michiels uit Geel)

«*Klasse voor Ouders* vergt geen uren leeswerk en door de indeling kan je zo de draad weer opnemen als je door één van je rakkers gestoord wordt.»

(Els Loobuyck uit Aalter)

«*Als ouder van drie kinderen*, zowel lagere school als middelbaar onderwijs, valt het ons steeds meer op, dat de school zich vooral richt op, ja zelfs beperkt tot het bijbrengen van kennis. Hier mist het onderwijs echter een unieke kans om de kinderen ook nog iets anders bij te brengen namelijk sociale vaardigheden. Zolang de school er geen hinder van ondervindt wordt er zo goed als niets aan gedaan. Het sociale leven van kinderen wordt echter voor een groot deel bepaald in de school. De impact van medeleerlingen kan erg bepalend zijn voor het gedrag thuis. Hier kan de school een grotere rol spelen dan ze nu doet. Zodat ouders thuis niet alleen staan in het **opboksen** tegen ideeën van hun kinderen die duidelijk verschillen van de hunne of die in het latere leven niet te handhaven zijn.»

(Fam. Appermont-Messiaen uit Beverst-Schoonbeek)

Brieven van ouders

«*Het belangrijkste is* mij nu wel duidelijk geworden: niet de sommen maken of het dictee verbeteren, wél de ondersteuning als ouder, de belangstelling voor de voorbije schooldag, de dikke **knuffel** voor een goed resultaat. Maar het begrip en geduld voor een slecht rapport zijn even belangrijk, samen de oorzaken ervan rustig opsporen en het zoeken naar een oplossing en als die er niet is, het troosten en waarderen van mijn kind, met of zonder schoolresultaat.»

(Marleen Hamerlynck uit Sleidinge)

«*Onze dochter* van negen jaar heeft leer-moeilijkheden. Ze is traag en heeft de uitleg tweemaal intensief nodig. Dan is er geen probleem. In het tweede leerjaar kreeg ze de opmerking van medeleerlingen «Ik mag van mijn mama niet naast jou zitten of ik word even dom». Dit was een **zware schok** voor Nathalie. Ze durfde niet meer naar school en kreeg faalangst.»

(Fam. Schepens-De Gelder uit Berlare)

«*Mensen staan in* onze maatschappij enorm op hun rechten maar vergeten dikwijls dat ze ook **plichten** hebben: als kind t.o.v. ouders, als leerling t.o.v. leraars en school... Vergoelijken, goedpraten van negatief gedrag op school maakt het er voor veel leraars niet makkelijker op. Misschien is het goed de rol van de ouders m.b.t. de school eens uit te stippelen i.p.v. omgekeerd.»

(Eric Maenhout uit Zomergem)

«*Ik heb met plezier* Klasse voor Ouders gelezen en wens jullie hiervoor van harte te feliciteren. Een heel goed initiatief! Wel spijtig vind ik dat het van de school afhangt - althans ten dele - of je Klasse voor Ouders thuis krijgt. Als PMS-medewerkster hoor ik van een aantal directies dat ze er bewust niet voor kiezen omdat «die ouders van nu zich toch al te veel **bemoeien** met het reilen en zeilen van de school» en voel ik onzekerheid bij directies in hun verhouding tot ouders. In de basisschool wordt het klimaat van de school bepaald door de directie en helaas is die vaak niet in staat de vernieuwingen in onderwijs te begeleiden en de communicatie met ouders aan te gaan.»

(Diane Paeme uit Binkom)

«*Ik heb twee kinderen*. In de lagere school van mijn zoon betreft men de ouders volgens mij voldoende. Er is een zeer actieve oudervereniging. Ook wanneer er problemen zijn worden de ouders verwittigd. In de middelbare school van mijn dochter daarentegen heb ik de indruk dat de ouders zelfs geweerd worden. Het ligt blijkbaar te moeilijk ouders bij schoolactiviteiten te betrekken. Vrezen de leraars en de directie te veel **inmenging**? Zijn het de ouders die moeilijk te motiveren zijn? Het zou nochtans een leerrijke ervaring kunnen worden om mekaar op een andere manier te leren kennen. Zowel voor klasgenootjes onderling, als voor ouders en kinderen. De ouders zouden dan door de andere kinderen aan het werk te zien of te horen, misschien de problemen of de situatie waarin hun kind verkeert beter inzien.»

(Fam. De Pooter-Scheldeman uit Rumst)

«*De items die Klasse* voor Ouders aanhaalt zijn in het nieuws of worden door jullie in het nieuws gebracht, dat vinden wij het **unieke** aan jullie blad.»

(Carina Beukelaers uit Vilvoorde-Peutie)

«*Klasse voor Ouders?* Het doet ons deugd eens te zien dat **belastinggeld** ook wel eens goed wordt aangewend.»

(Anne De Vogelaere uit Brugge)

«*Ouders en onderwijzers* zijn een beetje zoals de twee handen van de boer die de ploeg leidt door het veld dat opvoeding heet. Ze hebben hetzelfde doel: het leven van kinderen en jongvolwassenen voller, mooier, rijker en intenser maken, bewuster van hun eigen mogelijkheden om de mensenwereld en de aarde beter te maken. Daarom zouden wij een veel grotere **solidariteit** willen zien vanwege de ouders met de leerkrachten, de opvoeders op school: financieel en materieel de school helpen dragen via ouderwerkgroepen, inhoudelijk het leerproces helpen realiseren als leesvaders of -moeders en als mede-opvoeders met heel wat inspraak via de ouderraad.»

(Fam. Meulebrouck-Moene uit Sint-Kruis)

«*Het ergste zijn de leerkrachten* die hun frustraties en ongemakken en slecht humeur onterecht op de kinderen loslaten. Ik werk ook liever voor een **baas** die vriendelijk en begrijpend tegenover mij staat, ik denk dat het voor onze kinderen ook belangrijk is dat ze menselijk behandeld worden.»

(Hilde De Bruyn uit Bornem)

«*Ik geef toe* dat kinderen tegenwoordig **agressiever** zijn, maar kind zijn in een prestatie maatschappij is niet gemakkelijk. Waar ze vroeger minder vakantie, bosklassen, nevenuitstappen hadden, hadden ze ook minder huiswerk. Daarnaast hebben velen naast school ook nog muzikles, tekenacademie, of een of andere sport waarvoor dikwijls getraind wordt.»

(C. Vanlerberghe uit Roeselare)

«*Wij hebben twee prachtkinderen*, zonder schoolproblemen. Bijgevolg staan wij positief tegenover het onderwijs en de school waar zij die krijgen. Wij zijn er ons echter van bewust dat dit een te gemakkelijke houding is. Daarom zijn wij blij met Klasse voor Ouders omdat dit ons wijst op problemen waarmee sommige kinderen en ouders te maken hebben en wij in de toekomst misschien ook.»

(Fam. Jiménez uit Keerbergen)

«*Ik vind dat* de kinderen tegenwoordig veel te veel **huiswerk** krijgen. Bijna iedere avond moet ik mijn dochter van 10 jaar (5de leerjaar) bijstaan als ze haar taken maakt. Ik vind dat er te weinig aandacht is voor de niet zo begaafde of niet zo vlugge leerling. Soms vraag ik me af wie er les geeft: de school of ik. Mag een kind nog kind zijn? Wanneer kan het nog spelen en ontspannen?»

(Christine Vannieuwenkerke uit Zedelgem)

«*Mijn dochter Sandy* heeft veel extra begeleiding nodig en voorlopig kan de school haar nog op peil houden. Maar zal dat voldoende blijven? Op de school is geen taakleerkracht, er is immers geopteerd om grote klasgroepen te splitsen. Kinderen die extra steun nodig hebben, krijgen wekelijks (op vrijwillige basis) een uur bijwerkklas. Mijn kinderen blijven in de na-schoolse opvang en ik kan hen pas na 18.30 u. helpen. Maar kinderen van die leeftijd zijn dan al te moe om nog te lezen, rekenen of om extra-taken te maken. Ik heb al (zonder succes) gezocht naar een privé-leerkracht. Waar kan ik nu nog hulp zoeken? Ik ben toch niet de enige werkende moeder met deze problemen?»

(Maria Dalle uit Wenduine)

«*Klasse voor Ouders ademt* naar mijn gevoel toch wel een erg schoolse sfeer uit. Het is geschreven door onderwijsmensen; **dat voel je**, dat lees je, dat merk je. Vergeet niet dat er nogal wat ouders zijn met een zekere aversie tegenover alles wat met het schoolwezen te maken heeft en juist die ouders dreigen niet echt aangesproken te worden door jullie toon en invalshoeken.»

(Carine Stevens uit Antwerpen)

«*Onderwijs, wellicht* geen makkelijke taak in deze tijd. Maar voor de ouders wordt het er ook niet beter op. Onze kinderen moeten alles op een kortere tijd kennen, veel uitgebreider dan vroeger en de cursussen zijn zodanig geëvolueerd dat ze voor ouders bijna niet meer mee te volgen zijn. Via uw blad zal ik het afstandsonderwijs leren kennen en kan dat misschien een **hulp** zijn voor het begeleiden van de kinderen en voor onszelf een opleiding op uren die we zelf kiezen en bepalen.»

(Fam. Van Belle-Kerckhofs uit Moerbeke-Waas)

«*Uw tijdschrift verbaast ons*. Gelukkig in goede zin. Het maakt voor ons hier in de grensstreek de keuze tussen Nederlands en Belgisch onderwijs niet makkelijker. Wij denken dat de veiligheid in het verkeer nog veel aandacht verdient. Dit is in **Nederland** veel beter (fietspaden...). Het moet in België ook kunnen.»

(Anne-Marie Vervaeke uit SM Axel)

«*Ik ben moeder van twee kindjes* (4,5 en 1,5). Ons oudste kindje gaat sinds vorig jaar naar school. Heel gewoon voor de meeste mensen als je haar ziet lopen, maar dat is het niet. Ze is slechtziend als gevolg van haar prematuriteit en heeft een lichte mentale achterstand. Ze ligt voor mij als moeder net **op de grens** van 'voor in het gewoon onderwijs'. Als moeder weet ik dat ze het niet gemakkelijk heeft en dat ik mij dikwijls afvraag of dit niet te veel gevraagd is van haar. Maar van de andere kant ben ik ervan overtuigd dat dit wel goed is voor andere kinderen in haar klas.»

(Fam. Janssen-Swillen uit Overpelt)

«*Klasse voor Ouders bevordert* het contact met onze kinderen. We lezen het **samen** en praten na over de inhoud en de praktijk. Dat heeft al heel wat problemen verlicht en uit de weg geruimd. Het bevordert ook het contact met de school, leerkrachten en andere kinderen.»

(Sandrine Carette uit St.-Martens-Latem)

«*Wat moeten we doen?* We **knippen** graag van alles uit uw blad om aan te vragen. Maar dat vinden we zonde, want we willen Klasse ook bewaren.»

(Fam. Van Landeghem uit De Klinge)

«*Wie komt nu op het idee* dat het de taak is van de leerkrachten om een deel van de opvoeding van kinderen over te nemen? De kinderen zijn natuurlijk een hele tijd onder de hoede van bv. leerkrachten of kinderjuf. Ik vind dat de kleuterleidsters of leerkrachten **al genoeg** aan hun hoofd hebben om al de leerstof bij te brengen aan de kinderen. Vooral zoals tegenwoordig de klasjes redelijk groot zijn. Ik vind het al soms zwaar als de kinderen tijdens de vakantie thuis zijn. Je moet altijd iets boeiends bedenken om ze bezig te houden. Dit is voor de leerkrachten en kleuterleidsters juist hetzelfde.»

(Marielle Swinnen uit Bocholt)

«*Graag* had ik eens een artikel over "vriendjes van de leerkracht", daar leest men nooit iets over, doch het is de trieste waarheid. Meestal de slimsten worden de vriendjes, de minderen worden min of meer aan de kant gezet, ik vind het verschrikkelijk. **Steeds dezelfde** mogen bladen uitdelen, vooraan zitten enz.»

(Veronique Van Humbeek uit Ternat)

«*Het onderwijs is* een complexe materie maar in de lagere school is de persoonlijkheid en de **inzet** van de onderwijzer(es) erg belangrijk. Zoals in alle beroepen heb je er goeie en minder goeie, alleen wordt er hier met kinderen gewerkt.»

(Fam. Rymen uit Schulte)

«*Ouders worden wakker* gemaakt voor bepaalde problemen, blijven er even bij stilstaan maar worden ook opgeroepen er iets aan te doen. Klasse blijft niet bij de pakken zitten. **Dank u wel.**»

(Maria Desmedt uit Gistel)

Bedankt voor zoveel post. Honderden brieven waaien hier aan. We kunnen die niet allemaal publiceren, maar we gebruiken ze wel als permanente bron van inspiratie. We staan open voor uw ervaringen, verhalen, boodschappen, meningen, ideeën en frustraties. Schrijf ons. Zo maken we samen school.
Klasse voor Ouders - Koningsstraat 138 - lokaal 508 - 1000 Brussel.

3 Gratis

Wat u altijd al had willen vragen: wat kost *Klasse voor Ouders* eigenlijk? U kunt gerust zijn: niet meer dan 2,5 fr. per exemplaar. Toegegeven, het ziet er duurder uit. Alle ouders van kinderen tot en met de eerste graad secundair onderwijs kunnen dit blad gratis krijgen. De overheid vindt deze minimale inspanning voor efficiënte informatie meer dan de moeite waard. Maar de school moet zich wel inschrijven, want niets is verplicht. Dat deden nu vier op vijf scholen, goed voor 650.000 exemplaren (en dubbel zo veel lezers?).

U krijgt *Klasse voor Ouders* nog niet? Vraag het aan de school. Een telefoontje van de directeur naar onze redactie doet de rest. Een individueel abonnement kan ook. Dan moet u wél betalen: 200 fr. Zo krijgt u tien nummers thuis opgestuurd. Omdat we het graag doen.

Meer informatie? Bel of schrijf *Klasse voor Ouders* - Koningsstraat 138 lokaal 508 - 1000 Brussel - tel 02-211 45 64 - fax 02-211 46 61.

Zit u in een school, een oudercomité of een andere vereniging die écht werk maakt van de relatie tussen ouders en school? Heeft u ook een project lopen dat

5 [Prijs]

ouders stimuleert om hun rol als opvoeder op te nemen? Dat ouders en school dichterbij elkaar brengt? U denkt dat het een inspirerend voorbeeld kan zijn voor anderen, ook in Europa? Dan zoeken we u. *De European Parents' Association*, een overkoepelende oudervereniging op Europees niveau, reikt jaarlijks de **Alcuin Award** uit. Dit Europees initiatief bekroont een project dat het partnership tussen school en ouders stimuleert. U ziet het wel zitten? Aarzel niet uw kandidatuur in te dienen. Dat moet dan wel gebeuren voor 30 april 1997, in het Frans of in het Engels. In november heeft de prijsuitreiking plaats. Veel geluk! (En laat ons iets weten.)

European Parents' Association - Belliardstraat 23a - 1040 Brussel - tel 02-230 37 20 - fax 02-230 37 22.

2 Op bezoek in het Fort van Breendonk, een trip langs de slagvelden in Leper, naar een fototentoonstelling over vluchtelingenkampen of naar een toneelstuk over een zondebok. Uw kind kan het met zijn klas maken tijdens de **V-dagen 1997**. Op V-dag (Victory-Day, 8 mei in Europa) kwam er een eind aan de tweede wereldoorlog. Naar aanleiding daarvan worden jaarlijks de V-dagen georganiseerd: een eindeloze reeks educatieve vredesactiviteiten. Dit jaar is dat van **14 april tot 8 mei**. In een uitgebreid aanbod (bezoeken, film en video, podiumactiviteiten, tentoonstellingen, voordrachten enz...) wordt aandacht gevraagd voor *de fundamentele rechten van de mens*. De V-dagen mikken vooral op leerlingen uit het secundair en de derde graad van het lager onderwijs. Elke school krijgt een brochure met het uitgebreide aanbod toegestuurd en kan zich voor verscheidene activiteiten inschrijven. Wat dat kan kosten? Een telefoontje en de kosten van de verplaatsing. De rest neemt het departement Onderwijs voor haar rekening.

Voor meer inlichtingen: *Vredescentrum Antwerpen* - tel 03-360 45 28 of 29.

Oorlog in huis

1

«Onze Wouter moet een uniform dragen en is verplicht om bepaalde schriftjes te kopen. Kan dat? En hoe zit dat met de schoolfoto's? Zijn die verboden of niet?»

Elke handelsactiviteit op school is verboden. Het is de Vlaamse regering die bepaalt wat ze niet als handelsactiviteit beschouwt. Zo mogen de scholen wel leerboeken en agenda's verkopen of verhuren.

[Geen winkel]

Ook de verkoop van schoolbenodigdheden (voorgedrukt papier, uniform, turnkledij) is toegestaan. Op die manier brengt de school immers «eenheid in haar pedagogisch-didactisch handelen». En dan kan het.

Een school mag ook drankjes, versnaperingen en maaltijden verkopen. Maar dan alleen als dat gebeurt tijdens bijvoorbeeld opendeurdagen. Binnen de normale schooluren mogen alleen (niet-alcoholische) drankjes en kleine eetwaren worden verkocht.

Het verkopen van **individuele foto's** van leerlingen daarentegen is verboden. Dan gaat het om een echte handelsactiviteit. Behalve dan de groepsfoto van de klas. Die kan weer wel.

Voor meer informatie kunt u terecht bij de *Commissie Laakbare Praktijken* - departement Onderwijs - RAC Arcadengebouw - 1010 Brussel.

4 Schoolbank

Natuurlijk is de invloed van de school en de leerkrachten op kinderen enorm. Maar wist u dat uw kind meer uren thuis klopt dan op de schoolbanken? Onderzoek toont aan dat een twaalfjarige scholier in ons land gemiddeld **987 uren** per jaar doorbrengt op school. In totaal is dat 11 % van het aantal uren dat een jaar telt. 89 % van de tijd zit hij niet op de schoolbanken.

Ouders zijn dus de eerste en belangrijkste opvoeders van hun kinderen. Zij bepalen in grote mate hun gedrag en prestaties.

Datzelfde onderzoek toont aan dat kinderen in ons land 79 uren per jaar meer in de klas zitten dan het Oeso-gemiddelde (Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling). In Nederland (1.067 uren) en Oostenrijk (1.105 uren) zitten kinderen meer uren op school. In Duitsland (930 uren) en Spanje (900 uren) dan weer minder.

5/5